

Riktlinjer gällande hjälp i hemmet i Hultsfreds kommun

Socialtjänstlagen är en målinriktad ramlag med inslag av rättigheter och skyldigheter. De kommunala riktlinjerna ska vara en vägledning till hur biståndet ska utformas, i vilka situationer det bör ges och i vilken omfattning. Riktlinjerna är inte en absolut gräns för att få hjälp och stöd eller inte. Ansökan om bistånd prövas individuellt utifrån den enskildes egna förutsättningar att klara sin dagliga livsföring. Den enskildes situation kan motivera såväl mindre som mer insatser. Insatser utöver fastställda riktlinjer ska dock alltid fattas i samråd med verksamhetschef, socialchef eller socialnämnd. Orsak till avvikelser från riktlinjerna ska motiveras i bedömning och beslut.

Det är viktigt för alla människor att uppleva en känsla av sammanhang och mening genom hela livet. Vardagen ska så länge som möjligt vara begriplig, hanterbar och meningsfull. Det ska ges förutsättningar till delaktighet genom att få vara med och bestämma över sin omsorg.

Socialtjänstens övergripande mål.

1 kapitlet 1 § Socialtjänstlagen

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- *ekonomiska och sociala trygghet,*
- *jämlika levnadsvillkor,*
- *aktiva deltagande i samhällslivet.*

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Grundläggande för en individuell utformning av insatserna är en professionell och rätts-säker behovsbedömning samt att den enskilde får information om socialtjänstens möjligheter till stöd och hjälp. God kvalitet i omsorg och vård av äldre förutsätter att den enskilde och/eller dennes företrädare ges ett verkligt inflytande över insatsernas utformning.

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet.

3 kapitlet 3 § Socialtjänstlagen

Insatser inom socialtjänsten skall vara av god kvalitet. För utförande av socialnämndens uppgifter skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

3 kapitlet 6 § Socialtjänstlagen

Socialnämnden bör genom hemtjänst, dagverksamheter eller annan liknande socialtjänst underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakt med andra.

4 kapitlet 1 § Socialtjänstlagen

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Innehåll och nivå av biståndet anges i lagen genom begreppet skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Innehållet i insatserna preciseras inte i lagen. Begreppet *för sin livsföring i övrigt* sammanfattar en lång rad olika behov av stöd och hjälp. Med begreppet avses alla de olika behov som den enskilde kan ha för att tillförsäkras en *skälig levnadsnivå*. Rätten till bistånd är inte ovillkorlig. Som en förutsättning gäller att den enskilde själv saknar förmåga att tillgodose behovet och att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Den enskildes ekonomi får inte avgöra om han eller hon är i behov av insatser såsom hemtjänst. Vid prövning om den enskilde har rätt till bistånd skall insatserna utformas i samförstånd med den enskilde.

3 kapitlet 5 § socialtjänstlagen

Socialnämndens insatser för den enskilde skall utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.

5 kapitlet 4 § Socialtjänstlagen

Socialnämnden skall verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

5 kapitlet 5 § Socialtjänstlagen

Socialnämnden skall verka för att äldre människor får goda bostäder och ge dem som behöver stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service. Kommunen ska inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre som behöver särskilt stöd.

Bistånd enligt 4 kapitlet 1 § socialtjänstlagen för sin livsföring i övrigt.

Hemtjänst

Syftet med hemtjänst är att genom olika insatser underlätta för den enskilde att kunna bo kvar i sin invanda miljö och ges möjlighet till gemenskap och ett meningsfullt liv. Hemtjänst kan ges i form av personlig omvårdnad och/eller serviceinsatser.

Personlig omvårdnad

Med personlig omvårdnad avses de personliga insatser som den enskilde behöver för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov.

- Måltider – avser själva intagandet av mat och dryck.
- Hygien – avser praktisk hjälp eller stöd för att klara av sin personliga hygien. Vid behov av städning och tvätt i samband med personlig omvårdnad kan detta beviljas utöver ordinarie riktlinjer.
- På- och avklädning – avser praktisk hjälp eller stöd för att klara på- och avklädning.
- Social samvaro – avser stöd för den enskilde med nedsatt förmåga att delta i och upprätthålla sociala relationer. Syftet med insatsen är att den enskilde ska finna lämpliga former för social samvaro. Utförs normalt med 0,5 timmar per vecka. Beslutet beviljas under maximalt tre månader då uppföljning och omprövning sker.
- Trygghetslarm – syftet är att ge trygghet i ordinärt boende. Larm kan öka den enskildes möjligheter att bo kvar hemma och att leva ett självständigt liv med trygghet. Trygghetslarm beviljas när det finns ett behov av att få hjälp när oväntat behov uppstår. Alla som framför behov av trygghetslarm ska mot egenavgift kunna erbjudas insatsen utan bistånd.
- Promenader – avser praktisk hjälp eller stöd för att komma ut och promenera. Aktiv promenad utförs normalt med 0,5 timmar per vecka. Kan vid dåligt väder ersättas av social samvaro om det är den enskildes önskan. Syftet med insatsen är dock att tillgodose behovet av utomhusvistelse.
- Ledsagarservice – innebär att man får ledsagning av personal till exempelvis vårdcentral, sjukhus, post- och bank eller till annan aktivitet. Den som kan få ledsagarservice ska ha väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand. Ledsagarservice ska ses som ett komplement till annan hjälp som kommunen, anhöriga och närstående ger. Insatsen kan utföras maximalt två gånger per månad, max sex timmar om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Post- och bankärenden ska i första hand ordnas genom att den enskilde får hjälp av

anhörig, god man eller annan företrädare. Personal skall inte hantera kontanta medel. Ledsagarservice vid resa till vårdcentral eller sjukhus beviljas endast då den enskilde är i behov av hjälp med personlig omvårdnad och då behovet av hjälp inte kan tillgodoses på annat sätt. Insatsen beviljas inte i samband med inläggning på sjukhus. Vid ledsagning till sjukhus och vårdcentral tillkommer en avgift för insatsen på 100 kronor per tillfälle.

- Egenvård – avser åtgärder som en person själv utför för att upprätthålla hälsa och välbefinnande. Det är hälso- och sjukvårdens sak att avgöra vad som är att betrakta som egenvård. Detta innebär att det är hälso- och sjukvården som har tolkningsföreträde. Insatsen beviljas då den enskilde inte själv kan utföra egenvård och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Kommunen skall, av den enskilde, begära ett skriftligt intyg med läkarens underskrift att uppgiften är att bedöma som egenvård

Serviceinsatser avser praktisk hjälp med hemmets skötsel.

- Tvätt – insatsen utförs i huvudsak av annan utförare. Tvättsservice hämtar tvätten och återlämnar den ren, struken, eventuellt manglad och vikt efter tre dagar. Tvätt avser personliga kläder, sänglinne, handdukar och mindre dukar. Handtvätt utförs ej. Tvättsservice utförs en gång var tredje vecka.

Tvättförberedelse – innebär hjälp med att förbereda inför skickandet av tvätt samt hjälp vid mottagandet av ren tvätt.

- Städning – insatsen avser dammsugning, våttorkning av golv, damning samt rengöring av kök och toalett. Städning till enskild utförs i två rum och kök och utförs var tredje vecka, 2 timmar per tillfälle. I specifika fall, som då makar har skilda sovrum kan städning beviljas i tre rum och kök. Den enskilde ansvarar för att det finns städmaterial för att utföra insatsen. Sopsortering kan utföras då det finns förutsättningar i närområdet.
- Matdistribution – insatsen innebär att kyld mat distribueras hem till bostaden vid ett tillfälle per vecka. Matdistribution kan beviljas när det finns ett dagligt behov av hjälp med mat. För att få hjälp att värma mat av hemtjänst krävs att det finns en mikrovågsugn. Det går även att få hjälp med framdukning samt värming av enklare mat kan vid frukost och kvällsmat.
- Inköp/hemkörning av varor – insatsen avser dagligvaror. Vid behov av hjälp med inköp hänvisas till hemkörning av varor från livsmedelsaffär. Vid hemkörning av varor kan hjälp ges att beställa och ta emot varor.

Dagverksamhet

Dagverksamhet är till för personer med behov av stöd i den dagliga livsföringen. Verksamheten kan var funktionsbevarande och beviljas för personer med demenssjukdom. Syftet är att underlätta för dem att bo kvar i ordinärt boende.

Korttidsvistelse.

Syftet med korttidsvistelse är att fördröja behovet av särskilt boende, komplettera hemtjänstinsatser samt vara en avlastning för anhöriga. Insatsen kan även beviljas i väntan på vidare utredning och planering. Vistelsen ska ge den enskilde stöd för att bevara självkänslan och identiteten samt stöd och hjälp för att bibehålla och stärka funktionsförmågan.

Korttidsvistelse kan även beviljas i samband med vård i livets slutskede. Vid vård i livets slut kan även insatser i hemmet beviljas om det är den enskildes önskan och behovet går att tillgodose i hemmet.

Avlösarservice i hemmet.

Insatsen är till för att tillgodose anhörigvårdarens behov av ledighet och vila. För att få ta del av avlösarservice ska den som vårdas vara långvarigt sjuk, mer än sex månader, eller ha ett varaktigt funktionshinder med omfattande vård och omsorgsbehov.

Huvudprincipen vid prövning av ansökan om avlösarservice är att först pröva om behovet kan tillgodoses inom befintlig verksamhet såsom dagverksamhet. Avlösarservice är avgiftsfri upp till max 10 timmar per månad och kan erhållas mellan kl. 8.00 – 21.00. Den enskilde och dennes anhöriga kan själv i samråd med enhetschef använda beviljad tid.

Ersättning för anhörigvård i form av kontantbidrag.

En närstående som har stöd och hjälp i hemmet av anhörig som utför anhörigvård kan ansöka om kontantbidrag. Anhörig ska ha uppnått pensionsålder (65 år). En huvudprincip för att kunna få kontantbidrag är att behovet hos omsorgstagaren är av grundläggande karaktär. Bara i undantagsfall kan kontantbidrag kombineras med andra insatser.

Det ska finnas behov av följande insatser:

Hjälp med hygien – praktisk hjälp för att överhuvudtaget klara sin personliga hygien.

Hjälp att klä på och av sig – praktisk hjälp för att ta på och av sig sina kläder.

Hjälp med måltider – praktisk hjälp med intagandet av maten.

Hjälp att kommunicera – den enskilde behöver en annan person närvarande för att kommunikation ska vara möjlig.

Annan hjälp – kan vara kvalificerad motivations- eller aktiveringsinsatser av en person med ingående kännedom om den enskilde för att förmå denne att utföra personlig omvårdnad samt att kommunicera.

Kontantbidrag utbetalas i två nivåer utifrån omfattningen av omsorgstagarens grundläggande behov.

Nivå 1 - 30 % av prisbasbeloppet

Minst två av ovanstående grundläggande behov måste finnas.

Nivå 2 - 60 % av prisbasbeloppet

Minst tre av ovanstående grundläggande behov måste finnas.

Särskilt boende för service och omvårdnad för äldre.

För att den enskilde ska beviljas särskilt boende ska behovet av stöd och hjälp i form av personlig omvårdnad och serviceinsatser vara omfattande. Det ska finnas behov av omvårdnad med kritiska intervaller dygnet runt. Behovet ska inte vara övergående eller kunna avhjälpas genom en tids rehabilitering eller korttidsvistelse. Särskilt boende ska beviljas först när alla möjligheter i hemmet är uttömda och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Verkställighet av beviljade insatser.

3 kapitlet 5 § socialtjänstlagen

Socialnämndens insatser för den enskilde skall utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.

11 kapitlet 5 § socialtjänstlagen

Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras. Dokumentationen skall utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden skall förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem.

Utifrån beslut om insatser ska brukaren kunna välja, så långt det är möjligt, när och hur stöd och hjälp i boendet ska ges.

När och hur den beslutade insatsen ska genomföras ska dokumenteras i en genomförandeplan. Enhetschefen är ansvarig för att en genomförandeplan upprättas för brukaren utifrån biståndsbeslutet.